

REFERAT Klima- og Miljøudvalget 2022-2025 d. 28-04-2025

Møtedato Mandag d. 28. april 2025 kl. 16:30

Møtested 2608, Gladsaxeværrelset

Deltakere Dorthe Wichmand Müller (F), Calle Greisholm (A), Trine Henriksen (Ø), Tom Vang Knudsen (A), Lone Yalcinkaya (V), Rebecca Plomin (C), Pia Skou (B)

Indholdsfortegnelse

Tillæg til anlægsbevilling til udbygning af fjernvarme i Mørkhøj.....	3
Høring af forskrift om ældre brændeovne og pejseindsatser.....	6
Afrapportering af Investeringsaftale 2024 med Novafos.....	8
Status på arbejdet med klimaaftryk fra fødevarer.....	10
Afrapportering af driftsaftalen for Gentofte Gladsaxe Fjernvarme for 2023-2024.....	12
Statusrapport for sidste halvår af 2024 for fjernvarmeudbygning i Gladsaxe Fjernvarmes forsynings	15
Temadrøftelse: Perspektiver for næste Gladsaxestrategi - muligheder og udfordringer på udvalgets	18
Nyt fra bestyrelser.....	19
Meddelelser.....	20
Godkendelse.....	21

Sak 1: Tillæg til anlægsbevilling til udbygning af fjernvarme i Mørkhøj

25-9-13.03.00-P20

Indstilling

By- og Miljøforvaltningen indstiller,

1. at der gives tillæg til anlægsbevilling på 136.631.750 kr. og et rådighedsbeløb på 81.979.050 kr. i 2025, 47.821.110 kr. i 2026 og 6.831.590 kr. i 2027 til fortsat udbygning af fjernvarme i dele af Mørkhøj, og
2. at udgifterne lånefinansieres via KommuneKredit.

Beslutning

Anbefales.

Kommende behandlingsforløb

Økonomiudvalget 13.05.2025

Byrådet 21.05.2025

Gennemgang af sagen

Resumé

Fjernvarmeudbygningen i Mørkhøj er blevet forsinket og fordyret på grund af ophøret af samarbejdet med den oprindelige entreprenør, MT Højgaard A/S, i foråret 2024. Ophøret skyldtes alvorlige uenigheder om kvalitet, fremdrift og samarbejde.

Som konsekvens af entreprenørskiftet har det været nødvendigt at:

- udbedre fejl og mangler på det af MT Højgaard A/S etablerede anlæg,
- inddrage en midlertidig entreprenør for at sikre fremdrift,
- gennemføre et nyt udbud, hvor priserne ligger væsentligt højere end tidligere,
- anvende eksternt juridisk og teknisk rådgivning for at sikre korrekt håndtering af processen.

De samlede ekstraomkostninger som følge af entreprenørskiftet og de tilknyttede udgifter, gør det nødvendigt at søge en tillægsbevilling. Der ansøges derfor om en tillægsbevilling på 136.631.750 kr. for at kunne færdiggøre fjernvarmeudbygningen i Mørkhøj.

Udgiften lånefinansieres via KommuneKredit, afdrages over fjernvarmetaksten og påvirker ikke kommunens låneramme. Den vil dog medføre en takststigning for fjernvarmekunderne.

Sagen forelægges af Frank Gottlieb Bennetsen, direktør for Gentofte Gladsaxe Fjernvarme.

Baggrund

Byrådet godkendte 27.10.2021, punkt 14, projektforslag for fjernvarmeudbygning, der omfatter dele af Mørkhøj, og Byrådet godkendte 22.06.2022, punkt 21, anlægsbevilling på 263.918.250 kr. til udbygningen i området. Af dette beløb udgør anlægsarbejdet 206.918.250 kr., og indkøb og opsætning af kundeforberedelse udgør 57.000.000 kr.

Arbejdet blev igangsat i august 2022 med forventet afslutning i 2024. Men i foråret 2024 ophørte samarbejdet med MT Højgaard A/S grundet alvorlige uenigheder om kvalitet, fremdrift og samarbejde.

Status for de berørte områder ved samarbejdets ophør:

- **Lillegårds Allé:** Arbejdet blev afsluttet, bortset fra udbedring af fejl og mangler.
- **Oktobervej:** Arbejdet var igangsat, men ikke færdiggjort.
- **Augustvej, Septembervej og Juni Allé:** Arbejdet var ikke påbegyndt.

Med henblik på at afslutte igangværende arbejder og minimere gener for borgerne, blev der – inden for eksisterende rammeaftale – indgået aftale med Hoffmann A/S om at færdiggøre igangsat arbejde. Dette blev afsluttet i februar 2025.

Arbejdet i de endnu ikke påbegyndte områder blev sendt i udbud, og der er nu indgået aftale med NCC A/S, som påbegyndte anlægsarbejdet i januar 2025.

Ifølge den oprindelige tidsplan skulle MT Højgaard A/S have afsluttet udbygningen i området i august 2024. Den reviderede plan med NCC A/S som entreprenør lægger nu op til færdiggørelse i maj 2026, hvilket medfører en samlet forsinkelse på omtrent 1 år og 9 måneder for anlægsarbejdet. Dertil kan der gå 3-6 måneder før der er opsat kundeforanlæg hos de sidste kunder i udbygningen.

Ophøret af samarbejdet med MT Højgaard A/S har haft konsekvenser for økonomien i fjernvarmeudbygningen i Mørkhøj, hvilket uddybes i følgende afsnit.

Meromkostninger ved færdiggørelse af udbygningen i Mørkhøj

Efter entreprenørskiftet blev det resterende arbejde overdraget til Hoffmann A/S under en eksisterende rammeaftale. Men inden arbejdet kunne genoptages, var det nødvendigt at klarlægge arbejdets status, hvilket afslørede en række fejl og mangler, som efterfølgende måtte udbedres for at sikre kvaliteten af den videre udbygning. Disse forhold har medført betydelige meromkostninger.

Herudover har det været nødvendigt at gennemføre et nyt udbud af dele af anlægsarbejdet i 2024. Priserne i det nye udbud afspejler et væsentligt højere markedsniveau end ved den oprindelige bevilling i 2022. Forsinkelserne har samtidig betydet, at to byggepladser har måttet opretholdes parallelt, hvilket har øget driftsudgifterne yderligere.

Ud over de direkte entreprenøromkostninger er der også påløbet ekstraudgifter til: Rådgivning, tilsyn, projektledelse, forsikring samt juridisk bistand i forbindelse med håndtering af entreprenørskiftet. Derudover har der været merudgifter til tekniske forhold, herunder håndtering af forurenede jord og asfaltudlægning samt tilpasninger ved stikledninger i eksisterende flisearealer.

Der har også været behov for udvidet borgerinformation, blandt andet gennem informationsmøder, for at sikre løbende inddragelse og opbakning fra områdets beboere.

Som følge af disse forhold overstiger de samlede udgifter den oprindelige bevilling på 206.918.250 kr. Det samlede anlægsbudget for færdiggørelse af fjernvarmeudbygningen i Mørkhøj udgør nu 343.550.000 kr., hvilket nødvendiggør en supplerende tillægsbevilling på 136.631.750 kr., se også bilag 1.

Bevillingen til indkøb og opsætning af kundeforanlæg forbliver uændret på 57.000.000 kr.

Med denne tillægsbevilling sikres det, at fjernvarmeudbygningen kan gennemføres på et kvalitetsmæssigt og forsvarligt grundlag – til gavn for områdets beboere og i overensstemmelse med kommunens politiske mål om grøn omstilling.

Økonomiske konsekvenser

Der søges om en tillægsbevilling på 136.631.750 kr. til fortsat udbygning af fjernvarme i Mørkhøj.

Finansiering:

- Udgifterne lånefinansieres via KommuneKredit.
- Lånet afdrages via fjernvarmetaksten og påvirker ikke kommunens øvrige låneramme.

- Lånet får konsekvens for fjernvarmetaksten i form af en takststigning på 101 kr. om året (for en gennemsnitsforbruger med et årligt varmebehov på 21,5 MWh).

De økonomiske konsekvenser for selskabs- og brugerøkonomien uddybes i bilag 2.

Uafklaret forligssag

Der er fortsat uafklarede forhold i forbindelse med ophøret af samarbejdet med MT Højgaard A/S. Omkostninger relateret til forligssagen, herunder slutafregning med MT Højgaard A/S, samt rådgiver- og advokatbistand, vil blive behandlet i en særskilt sag.

Deltager i sagens behandling

Direktør for Gentofte Gladsaxe Fjernvarme, Frank Gottlieb Bennetsen

Relateret behandling

Byrådet 27.10.2021, punkt 14

Byrådet 22.06.2022, punkt 22

Vedlegg

Bilag 1: Tillægsbevilling skema

Bilag 2: Notat vedr. betydning for selskabs- og brugerøkonomi

Sak 2: Høring af forskrift om ældre brændeovne og pejseindsatser

24-1-09.10.00-K02

Indstilling

By- og Miljøforvaltningen indstiller,

1. at forskrift om udskiftning eller nedlæggelse af ældre brændeovne og pejseindsatser sendes i fire ugers høring.

Beslutning

Udsat – med henblik på en afklaring af hvilke dispensations- eller udtagelsesmuligheder, der er hjemmel til, jf. aktuell problemstilling i Københavns Kommune.

Gennemgang af sagen

Resumé

På Klima- og Miljøudvalgets møde 03.02.2025, punkt 3, blev det besluttet at nedlægge forbud mod ældre brændeovne fra før 01.06.2008 ved en forskrift. Udvalget skal tage stilling til forskriften til høring. På mødet deltager skorstensfejermesteren i Gladsaxe kommune Peter Frithioff og miljøformand i Skorstensfejerlauget Henrik B. Jensen.

Gennemgang af sagen

Klima- og Miljøudvalget godkendte den 03.02.2025, punkt 3, at nedlægge forbud mod ældre brændeovne og pejseindsatser fra før 01.06.2008.

Forbuddet skal ske ved en forskrift, som medfører, at brændeovne og pejseindsatser, der er ældre end 01.06.2008, skal nedlægges eller udskiftes med en ny certificeret brændeovn eller pejseindsats. I forbindelse med udarbejdelsen af forskriften har forvaltningen skelet til andre kommuner, der allerede har godkendt forskriften. Forvaltningen har udarbejdet forskriften på baggrund af drøftelserne i udvalget. Udkast til forskriften er vedlagt som bilag 1.

På baggrund af drøftelserne i Klima- og Miljøudvalget har By- og Miljøforvaltningen ligeledes indarbejdet en bestemmelse om dispensationsmulighed i forskriften. Det er således muligt at søge om dispensation, hvis det kan dokumenteres, at en brændeovn eller pejseindsats, som er installeret før 01.06.2008, lever op til kravene i brændeovnsbekendtgørelsen fra 01.06.008, der handler om miljøcertificering (§3, stk. 3).

Når forskriften er endelig godkendt og offentliggjort, har de berørte ejere 12 måneder til at efterkomme forskriften. Forbuddet gælder i områder med kollektiv varmforsyning, jævnfør bilag 1 til forskriften.

Håndhævelse

Forvaltningen vil ikke foretage en aktiv opfølgning på om brændeovnejerne har udskiftet brændeovnen eller pejseindsatsen efter de 12 måneder efter forskriftens godkendelse.

Forvaltningens håndhævelse af forskriften vil ligeledes følge den praksis, der blev drøftet på Klima- og Miljøudvalgets møde den 03.02.2025, punkt 3, hvor forvaltningens primære fokus vil være på de brændeovnejerne, der ikke fyrer korrekt og dermed bidrager mest til partikelforureningen. Hvis skorstensfejeren ved den årlige lovpligtige skorstensfejning hos en grundejer vurderer, at der er tale om ukorrekt fyring, og brændeovnen er fra før 01.06.2008 vil skorstensfejeren udlevere et brev fra kommunen. Heri oplyses grundejer om, at de har et år til at skifte brændeovnen til en nyere eller nedlægge den. Hvis brændeovnen ikke er udskiftet eller nedlagt inden skorstensfejeren's næste årlige besøg, giver skorstensfejeren besked til forvaltningen, der overtager sagen derfra til videre myndighedsbehandling.

Deltager i sagens behandling

Skorstensfejermesteren i Gladsaxe Kommune Peter Frithioff og miljøformand i Skorstensfejerlauget Henrik B. Jensen.

Relateret behandling

Klima- og Miljøudvalget 02.09.2024, punkt 4

Klima- og Miljøudvalget 03.02.2025, punkt 3

Vedlegg

Bilag 1: Udkast Forskrift om udskiftning eller nedlæggelse af ældre brændeovne og pejseindsatser i Gladsaxe Kommune

Sak 3: Afrapportering af Investeringsaftale 2024 med Novafos

25-7-06.00.00-P16

Indstilling

By- og Miljøforvaltningen forelægger sagen til orientering.

Beslutning

Til efterretning.

Gennemgang af sagen

Resumé

Klima- og Miljøudvalget forelægges Novafos' afrapportering af Investeringsaftalen for 2024. På mødet bliver afrapporteringen præsenteret af direktør i Novafos for Spildevand, Plan & Projekt Tina Otterstrøm Jensen. Afrapporteringen har været forelagt Novafos' bestyrelse 04.04.2025 og er vedlagt som bilag 1.

Baggrund

Forsyningsselskabet Novafos og hver enkelt ejerkommune aftaler hvert år en Investeringsaftale med de mål og indsatsområder, der er særlig fokus på for vand- og spildevandsopgaven. Klima- og Miljøudvalget godkendte investeringsaftalen 30.10.2023, punkt 3.

Investeringsaftalen for 2024

Novafos afrapporterer på aftalen hvert kvartal. Klima- og Miljøudvalget bliver én gang om året orienteret om Novafos' afsluttende afrapportering på aftalen, hvilket denne sag handler om.

I tabel 1 og 2 i bilag 1 er målene for drikkevand og spildevand evalueret med en farvekode, der indikerer, om de forskellige resultatkrav i aftalen er nået (grøn), minimum 75-80 procent et nået (gul), ikke er nået (rød) eller om målet udgik i løbet af 2024 (grå) efter aftale med Gladsaxe Kommune eller på grund af udefrakommende forhold.

Der har generelt set været god fremdrift i Novafos' projekter i Gladsaxe i 2024.

Resultatkrav pr. mål kategori

	Drikkevand	Spildevand	I alt
Grøn	8	8	16
Gul	0	0	0
Rød	1	1	2
Grå	1	4	5

Forbruget for 2024 er samlet set for drikkevand og spildevand på 134,8 mio. kr., hvilket er 35,8 mio. kr. lavere end det korrigerede budget. Det svarer til en forbrugsprocent på 79 % af det samlede budget. På drikkevandsområdet er den primære årsag, at ledningsrenoveringen af Bagsværd Hovedgade er udskudt til 2025 på grund af arbejdet med fjernvarmen. På spildevandsområdet skyldes mindreforbruget hovedsageligt, at anlægsarbejdet med pumpestationen på Nybrovej er udskudt til 2025 og at et fællesanlæg med HOFOR er forsinket, fordi tidsplanen skal koordineres med Lynetteholmen. Herudover afventer Svanemøllens Skybrudstunnel de nødvendige godkendelser fra Miljøstyrelsen, hvilket har betydet et mindre forbrug. Økonomien er uddybet i afrapporteringens bilag 1.

Drikkevand

Hovedparten af resultatkravene for drikkevand er grønne og fremdriften går som planlagt. Dette er blandt andet tilfældet i projekterne om at minimere tab af vand fra ledningsnettet gennem lægekagesøgning, samt indsatser for at sikre velvedligeholdte og optimerede produktionsanlæg, hvor Novafos deltager i udviklingen af renseteknologier og opdaterer styringssystemerne på anlæggene.

Udover dette er der stort fokus på miljøfremmede stoffer. Her har der været samarbejde med Gladsaxe Kommune om grundvandsbeskyttelse i de boringsnære beskyttelsesområder. Novafos har ligeledes deltaget i en række udviklingsprojekter vedrørende udbredelsen og risikovurdering af miljøfremmede stoffer.

Det grå resultatkrav omhandler Novafos' bidrag til udarbejdelse af ny vandforsyningsplan i Gladsaxe Kommune. Arbejdet med planen er udskudt til 2025.

Det røde resultatkrav på vandområdet omfatter planlagt renovering af 4,1 km vandledninger, hvor der kun er renoveret 1,2 km grundet manglende ressourcer hos entreprenørerne og da dele arbejdet er blevet udskudt grundet igangværende fjernevarmearbejde.

Spildevand

Otte af resultatkravene vedrørende spildevand er grønne. Heraf er tre relateret til separeringen af Mørkhøj og de omfatter afleveringen af ideoplægget, inddragelse af boligforeningerne og gennemførelsen af målinger af indsvingning i kloaksystemet. Planlægningen af separeringen i Buddinge går også som planlagt, hvor målinger er opsat med henblik på at kvalitetssikre den hydrauliske model. Samtidig indarbejdes erfaringer fra målingerne i Mørkhøj i måleprogrammet for Buddinge. De sidste grønne mål for spildevand omhandler at sikre, at forsyningen er etableret til nye byggeprojekter og at anlægsarbejdet i Kagsåparken forsættes.

Fire mål på spildevandsområdet er udgået i 2025 (grå). De omfatter en it-løsning til borgernes egen separering, hvor Gladsaxe Kommune i stedet arbejder videre med en løsning, der er koblet til egne systemer. Derudover var planen, at Novafos skulle undersøge, hvordan der kan ledes mindre regnvand til renseanlægget ved Fæstningskanalen med henblik på at nedsætte overløbene. Dette er sat i bero, da der først skal udarbejdes en robusthedsanalyse af Gyngemoseværket og Fæstningskanalen for at fastlægge den hydrauliske kapacitet. Ydermere er et mål vedrørende det forberedende arbejde til Svanemøllen Skybrudstunnel udskudt, da man afventer de statslige styrelsers godkendelse i forbindelse med miljøkonsekvensvurderingen. Det sidste grå målkriterie vedrører et anlæg til rensning af overfladevand fra Bagsværdvej og Aldershvilevej inden det udledes i Bagsværd Sø. Her er Gladsaxe Kommune og Novafos ved at afklare kravene til rensning i forbindelse med en udledningstilladelse. .

Et enkelt målkriterie er kategoriseret som rødt og omhandler at nedsætte overløbene til Fæstningskanalen ved at skabe mere forsinkelser i fællessystemet ved Gyngemoseværket. Grundet fund af PFAS er projektet sat i bero, mens mulighederne for alternative placeringer og udformning af bassinet undersøges.

Udover drikke- og spildevand arbejder Novafos med en række generelle mål for alle kommuner om klima og miljø, som der også bliver fulgt op på. De omhandler blandt andet at reducere klimaaftrykket fra anlægsarbejdet, mindske overløbsmængder og sikre den rette data i beslutningsprocesserne. Alle målene for 2024 er grønne.

Forvaltningen vurderer, at Novafos' målopfyldelse for 2024 er tilfredsstillende.

Deltager i sagens behandling

Direktør i Novafos for Spildevand, Plan & Projekt Tina Otterstrøm Jensen og Projektleder i Novafos Marie Blanner

Relateret behandling

Klima- og Miljøudvalget 30.10.2023, punkt 3

Vedlegg

Bilag 1: Afrapportering af investeringsaftale Gladsaxe

Sak 4: Status på arbejdet med klimaaftryk fra fødevarer

25-5-01.30.10-A00

Indstilling

By- og Miljøforvaltningen forelægger sagen til orientering.

Beslutning

Til efterretning.

Gennemgang af sagen

Resumé

Klima- og Miljøudvalget besluttede 04.09.2023, punkt 6, at indføre et aktivt arbejde med klimadata i de eksisterende netværk for kommunens køkkener, og at fødevareområdet skal indgå i ledelsesrapporteringen fra Indkøb.

By- og Miljøforvaltningen præsenterer status på arbejdet med klimadata og de igangværende indsats for at reducere klimaaftrykket fra kommunens fødevareindkøb. Data viser, at klimaaftrykket fra de kommunale fødevareindkøb er faldet siden 2022. Der er implementeret et nyt dashboard, der viser klimaaftrykket pr. kg. fødevareindkøb. Det giver institutioner mulighed for at sammenligne deres klimaaftryk og lære af hinandens erfaringer. Fokus i de igangværende indsats er, at arbejdet med klimadata udbredes og forankres i kommunens køkkennetværk og støttes af ledelsen, samtidig med at samarbejde og kompetencer udvikles på tværs af køkkenerne.

Klimaaftrykket per kilo fødevareindkøb er faldet

Der præsenteres et overblik over klimaaftrykket fra kommunens fødevareindkøb og status på arbejdet med at reducere dette aftryk. Data viser, at klimaaftrykket per kilo fødevareindkøb er faldet siden baseline i 2022. Klimaaftrykket er faldet fra 1,9 kg CO₂e (CO₂-ækvivalenter) per kilo fødevare i 2022 til 1,85 kg CO₂e per kilo fødevare i 2024. Både Social- og Sundhedsforvaltningen og Børne- og Kulturforvaltningen har reduceret deres klimaaftryk per kilo indkøbt fødevare i perioden.

Et nyt dashboard giver institutioner med samme måltidstype og målgruppe mulighed for at sammenligne deres klimaaftryk og lære af hinandens erfaringer. Samtidig får hver institution et overblik over, hvilke fødevareindkøb der har størst indflydelse på deres klimaaftryk.

Klimaaftrykket opgøres ud fra data fra kommunens største fødevareleverandør og er beregnet af Aarhus Universitet og DTU. Data viser CO₂e-aftrykket pr. kg indkøbte fødevarer. Opgørelsen kan bruges til at synliggøre ændringer i sammensætningen af forskellige typer af fødevarer – for eksempel fra kød til mere plantebaseret kost eller fra klimatunge produkter som oksekød til mere klimavenlige produkter som æg.

Klimaaftrykket er opgjort overordnet på typer af fødevarer og er ikke opdelt i underkategorier inden for de enkelte typer af fødevarer. Eksempelvis har en tomat det samme klimaaftryk, uanset om den er lokalt produceret eller importeret. Begge tomater tæller ens i opgørelsen. Opgørelsen kan derfor ikke bruges til at prioritere indenfor de enkelte typer af fødevarer.

Mange indsats i køkkenerne

Børnehuse og plejeboliger har været de første til at implementere initiativer for at reducere klimaaftrykket fra fødevarer. I øjeblikket er indsatsen ved at blive udvidet til også at omfatte kantine- og mødeforplejning, skoler samt social- og handicapområdet.

En del af indsatsen er at sammenkoble forskellige dagsordener på fødevareområdet, så der skabes sammenhæng mellem fokus på ernæring, økologi, klimaaftryk, dyrevelfærd og madspild. Et eksempel på, hvordan disse dagsordener understøtter hinanden, er arbejdet med økologi og målet om at nå 80 procent økologi for hele kommunen i 2025. Dette har åbnet for indsats omkring madspild og klimaaftryk, da personalet i køkkenerne og på institutionerne allerede er vant til at arbejde med adfærdsændringer. Samtidig betyder en høj økologiprocent, at der typisk vil blive indkøbt mindre kød, da omstilling til økologisk kød er dyrere end til økologiske grøntsager. Således er køkkenernes forbrug af de klimatunge kødprodukter okse og lam faldet med 32 procent i perioden 2021-2024, opgjort i kilo.

Indsatserne fokuserer desuden på at inddrage både ledelsen og fagpersonalet, som er i direkte kontakt med borgerne, så køkkenmedarbejderne ikke står alene med omstillingen. Der arbejdes desuden med videndeling og kompetenceløft på tværs af kommunens køkkener – uanset om man er ansat i en kantine, på et plejeboligcenter eller i et børnehus.

Fremadrettet indsats

Køkkenerne arbejder med mange dagsordener, og derfor er det afgørende, at der fremadrettet sikres ledelsesopbakning og hjælp til formidlingen af indsatsen. Dette vil hjælpe til, at omstillingen bliver mødt positivt og bliver forankret i de daglige arbejdsgange.

Det mangeårige fokus på økologi og madspild betyder, at køkkenerne allerede er langt i arbejdet med at reducere klimaaftrykket fra fødevarer. På nuværende tidspunkt findes der dog ikke en national målestok, som vi kan sammenligne os med. Andre kommuner, som eksempelvis Aarhus, anvender en anden type data. Det er vigtigt, at arbejdet med klimaaftryk på fødevarer forholder sig til ernæringsanbefalingerne. I nogle køkkener kan der muligvis ikke opnås yderligere reduktion af klimaaftrykket, hvis de gældende ernærings- og kostråd stadig skal følges. Der arbejdes nationalt på et klimamærke for fødevarer, som vil kunne ensarte klimadata på tværs af kommuner og leverandører.

Arbejdet med aktiv brug af klimadata, kompetenceløft og videndeling fortsætter i samarbejde på tværs af køkkennetværkene, da dette giver den bedste forståelse af indsatser og virkemidler, og at der fortsat er fokus på ledelsesopbakning for at sikre forankring af indsatserne.

Deltager i sagens behandling

Sundhedskonsulent for børnehusene Dorte Færgemann, Børne- og Kulturforvaltningen

Indkøbs- og bæredygtighedskoordinator Maja Baungaard, Økonomisk Sekretariat

Relateret behandling

Klima- og Miljøudvalget 04.09.2023, punkt 6

Sak 5: Afrapportering af driftsaftalen for Gentofte Gladsaxe Fjernvarme for 2023-2024

25-2-13.03.00-A21

Indstilling

By- og Miljøforvaltningen forelægger sagen til orientering.

Beslutning

Til efterretning.

Gennemgang af sagen

Resume

Gentofte Gladsaxe Fjernvarme (GGF) præsenterer i denne sag afrapportering for driftsaftalen 2023-2024 mellem fjernvarmeselskabet og kommunen. Generelt viser afrapporteringen positive resultater. Blandt målsætningerne for 2023-2024 har 20 af dem opnået fuld succes, mens ni har delvist opnået deres mål, og tre har ikke opnået det ønskede resultat. Resultaterne dækker flere områder, herunder anlægs- og gravearbejder, kundeforhold, drift og vedligehold af ledningsnet og den generelle drift af fjernvarmeselskabet. Afrapporteringen fremlægges af Frank Gottlieb Bennetsen, direktør for Gentofte Gladsaxe Fjernvarme.

Driftsaftalens formål og omfang

I overensstemmelse med samordningsaftalen mellem Gentofte Gladsaxe Fjernvarme og ejerkommunerne er der indgået en driftsaftale med fjernvarmeselskabet om indsatser på fjernvarmeområdet for 2023-2024. Driftsaftalen præsenterer de overordnede fokus- og indsatsområder, som GGF skal arbejde med og skal bidrage til at synliggøre mål og resultatkrav samt investeringer og serviceniveau i fjernvarmeselskabets drift. Førhen er der blevet udarbejdet driftsaftaler for hvert år, men for at sikre tempo og kontinuitet på fjernvarmeudbygningen, dækker driftsaftalerne nu en toårig periode og fastsætter målsætninger for:

- Kapacitet (inklusive vedligehold af eksisterende anlæg)
- Anlæg og udbygning
- Kunder
- Serviceselskabet/GGF

For målsætningerne er der opstillet konkrete handlinger og resultatkrav, der kan være fælles eller alene vedrøre den ene af de to ejerkommuner. Handlingerne kan strække sig over flere år, men der er også opstillet konkrete resultatkrav, der skal opnås i de pågældende år. Driftsaftalen for 2023-2024 blev godkendt af Klima- og Miljøudvalget 28.11.2022, punkt 5.

Afrapporteringen er vedlagt sagen, se bilag 1, og fremlægges af Frank Gottlieb Bennetsen direktør for Gentofte Gladsaxe Fjernvarme.

Afrapportering af driftsaftalen viser generelt positive resultater

Blandt målsætningerne for 2023-2024 har 20 af dem opnået fuld succes, mens ni har delvist opnået deres mål, og tre har ikke opnået det ønskede resultat.

I løbet af 2023-2024 har der været tæt opfølgning på anlægs- og gravearbejderne. Der er afholdt løbende statusmøder og budgetopfølgingsmøder med By- og Miljøforvaltningen. Derudover udarbejdes der en halvårlig afrapportering til Klima- og Miljøudvalget. GGF deltager også i fjernvarmemøder i planlægningsgruppen i Gladsaxe Kommune. Der gennemføres desuden faste koordineringsmøder med Driftsafdelingen. Det tætte samarbejde mellem fjernvarmeselskabet og kommunen er med til at sikre en klar kommunikation og effektiv styring i forbindelse med udbygningen, hvilket er en grundlæggende del af driftsaftalen.

I nedenstående vil der være fokus på nogle centrale indsatser, hvor GGF ikke, eller kun delvist, har nået målsætningerne i driftsaftalen, herunder hvordan selskabet planlægger at arbejde videre med målsætningerne.

Serviceeftersyn af fjernvarmeenheder

Et af de mål, hvor der ikke er opnået det ønskede resultat, vedrører gennemførelse af rettidigt serviceeftersyn på fjernvarmeenheder, som i henholdsvis 2023 og 2024 lå 10 procent og otte procent under det ønskede antal kunder, tilsluttet før 2022. Dette skyldes øget aktivitet i udbygningsområderne. Fjernvarmeselskabet har fastholdt målsætningen om 20 procent om året for 2025-2026, men der bliver gjort en ekstra indsats for at komme i mål. Af indsatser kan nævnes, at fjernvarmeselskabet har fået et nyt system, så kunderne nemt kan booke sig ind via systemet, hvilket allerede nu giver øget aktivitet.

Sænkning af fremløbstemperaturen

Sænkning af fremløbstemperaturen er en vigtig målsætning for at forbedre energieffektiviteten og understøtte den grønne omstilling, da nye, grønne energikilder fungerer bedst ved lavere temperaturer. Imidlertid har det ikke været muligt at reducere temperaturen i fjernvarmenettet som planlagt, og niveauet i 2024 er uændret fra 2021.

Årsager til dette omfatter:

- Kapacitetsbegrænsninger og tekniske udfordringer med den automatiske temperaturregulering.
- Omfattende fjernvarmeudbygning, som gør det svært at sænke temperaturen, mens nye områder kobles på.
- Datamæssige udfordringer, da målinger påvirkes af aflukninger, vandpåfyldninger og stationer, der midlertidigt er ude af drift.
- Nye tilgange til lavtemperatur, hvor der arbejdes med større zoner i stedet for en temperaturmåling fra enkelte stationer.

På grund af disse udfordringer er målsætningen for 2025-2026 blevet omformuleret. I stedet for at fokusere på en generel sænkning af fremløbstemperaturen er indsatsen rettet mod optimering af shunts og vekslerstationer for at forbedre energieffektiviteten.

GGF samarbejder med forvaltningen om at belyse forholdene omkring sænkning af temperaturen i fjernvarmenettet, herunder fremtidige fokusområder for afrapportering, og forventer at præsentere disse i driftsaftalen for 2027-2028.

Aflæsning af målerdata

En af målsætningerne, der ikke blev opnået, handler om at øge andelen af automatiske aflæsninger af målerdata. Automatiske aflæsninger er afgørende for korrekt og rettidig afregning af fjernvarmeforbruget.

Målet var at øge andelen af automatiske aflæsninger med to-tre procent i 2024 sammenlignet med 2021, hvor 87 procent af målerne blev aflæst automatisk. I stedet er andelen faldet til 81 procent i både Gladsaxe og Gentofte Kommune. Dette skyldes, at opsætningen af antenner i nye fjernvarmeområder har krævet flere manuelle aflæsninger.

Frem mod 2027 vil GGF implementere en ny teknologi, der sikrer automatisk hjemtagning af målerdata hos de kunder, hvor der i dag er udfordringer. Målet er at genvinde den tabte andel i løbet af 2025-2026.

Tidsplan for udbygningen

De første områder af fjernvarmeudbygningen er afleveret og afsluttet som planlagt. Det igangværende arbejde i Mørkhøj forventes samlet at blive forsinket med omkring 20 måneder i forhold til den oprindelige tidsplan. Dette skyldes primært den første entreprenørs manglende evne til at holde tidsplanen og det heraf følgende ophør af samarbejdet. De resterende arbejder har været i udbud og er startet op i januar 2025 med en ny entreprenør. Det samlede projekt forventes afsluttet i 1. kvartal 2026. De to øvrige områder i henholdsvis Buddinge og området omkring Buddinge Hovedgade samt Stengården Syd er begge påbegyndt i 2024 og følger tidsplanen. Det sidste område omkring Utterslev/Grønnemosen og Stengården Nord har været i udbud i 2024, og entreprenøren forventes at gå i gang i foråret 2025. Gladsaxe Fjernvarme arbejder tæt sammen med ejerne af erhvervsejendommene i Erhvervskvarteret, og kunderne tilsluttes løbende.

Borgerkommunikation og tilgængelighed af information

Der er i 2024 gennemført informationskampagne i en del af Gladsaxe Erhvervs kvarter, en del af Mørkhøj, en del af Buddinge samt en del af området ved Buddinge Hovedgade. Den samlede tilslutning i de berørte områder er på 82 procent.

På omtrent 80 procent af veje, hvor der udbygges med fjernvarme, har beboerne modtaget besked om overordnet tidsplan for arbejdet minimum 30 dage før, arbejdet gik i gang. De resterende 20 procent har modtaget besked om anlægsarbejdet med kortere varsel. Dette skyldes som oftest, at planen for anlægsarbejdet ændres undervejs for at imødekomme udfordringer som omlægning af andre forsyningsledninger, ventetid på komponenter eller særlige forhold på vejen.

GGF arbejder kontinuerligt på at styrke dialogen med borgerne i de områder, hvor fjernvarmeudbygningen finder sted. Som en del af denne indsats er GGF i gang med at forbedre informationsmaterialet, der sendes ud forud for anlægsarbejdet, så det i højere grad sikrer gennemsigtighed om trafikforhold, herunder adgangsveje og eventuelle omkørsler. Målet er at give borgerne et klart og rettidigt overblik over, hvordan arbejdet påvirker deres dagligdag, så generne minimeres, og forståelsen for projektets betydning øges.

GGF har også udvidet forsyningernes hjemmesider med mere information om fjernvarmens grønne fordele, herunder Energistyrelsens rangeringsmodel.

Konklusion

Generelt viser afrapporteringen for driftsaftalen 2023-2024 positive resultater. Der er sket fremskridt indenfor anlægsarbejder, kundeservice og drift, og der har været fokus på at styrke samarbejdet mellem kommunen og GGF. Samtidig arbejdes der med at adressere udfordringer, særligt vedrørende serviceeftersyn, fremløbstemperatur og digital aflæsning af målerdata. Samtidig forbedres kommunikationen med borgere og virksomheder om fjernvarmeudbygningen og vejarbejde.

GGF følger op på målsætningerne i driftsaftalen for 2025-2026, der blev godkendt af Byrådet 18.12.2024, punkt 13.

Deltager i sagens behandling

Direktør for Gentofte Gladsaxe Fjernvarme Frank Gottlieb Bennetsen

Relateret behandling

Klima- og Miljøudvalget 28.11.2022, punkt 5

Byrådet 18.12.2024, punkt 13

Vedlegg

Bilag 1 Afrapportering af driftsaftale 2023-2024

Sak 6: Statusrapport for sidste halvår af 2024 for fjernvarmeudbygning i Gladsaxe Fjernvarmes forsyningsområde

25-4-13.03.00-P20

Indstilling

By- og Miljøforvaltningen forelægger sagen til orientering.

Beslutning

Til efterretning.

Gennemgang af sagen

Resume

Gladsaxe Kommune arbejder på at sikre en grønnere og mere bæredygtig varmforsyning gennem udbygningen af fjernvarmenettet. Som en del af denne indsats har Gentofte Gladsaxe Fjernvarme udarbejdet en statusrapport for fjernvarmeudbygningen for selskabets forsyningsområde i Gladsaxe. Denne status giver et overblik over de seneste fremskridt, udfordringer og fremtidige planer og fremlægges af Frank Gottlieb Bennetsen, direktør for Gentofte Gladsaxe Fjernvarme.

Å

Status på udbygningen med fjernvarme

Gentofte Gladsaxe fjernvarme har udarbejdet en statusrapport, der giver en samlet oversigt over projektets fremdrift og udfordringer. Statusrapporten er vedlagt sagen, se bilag 1, og fremlægges af Frank Gottlieb Bennetsen direktør for Gentofte Gladsaxe Fjernvarme.

I nedenstående vil der være fokus på de aktuelle udbygningsområder, herunder hvordan udbygningen skrider frem og status på tilslutning.

Å

Fremdrift i udbygningen

I løbet af andet halvår af 2024 har fjernvarmeudbygningen omfattet flere områder, herunder: Gladsaxe Erhvervs kvarter, Buddinge, området omkring Buddinge Hovedgade samt dele af Mørkhøj. Samtidig er der arbejdet med eftertilslutninger i allerede udbyggede fjernvarmeområder. Disse eftertilslutninger er afgørende for at øge den samlede tilslutningsgrad og dermed optimere energieffektiviteten i kommunen.

Å

Gladsaxe Erhvervs kvarter

I Gladsaxe Erhvervs kvarter er størstedelen af anlægsarbejdet færdiggjort, med undtagelse af 12 rækkehuse på Hjortestien, som forventes tilsluttet i 2025. Tilslutningsprocenten varierer mellem 47 procent, 92 procent og 37 procent i de tre delområder. Den lavere tilslutning i visse dele skyldes, at virksomheder ofte har længere beslutningsprocesser, når det kommer til skift af varmekilde. Der føres en løbende dialog med virksomhederne for at fremme fjernvarmetilslutningen, da dette ikke blot vil gavne deres økonomi på sigt, men også bidrage til kommunens samlede klimamål.

Å

Mørkhøj

Udbygningen i Mørkhøj har været præget af udfordringer, herunder opsigelsen af samarbejdet med entreprenøren MT Højgaard A/S, hvilket har medført forsinkelser og gener for borgerne. Fjernvarmeselskabet har derfor haft et særligt fokus på at få genoptaget udbygningen hurtigst muligt samt at sikre en ordentlig udbedring af fejl fra tidligere anlægsarbejder.

For at styrke borgerdialogen er der blevet afholdt tre informationsmøder i Huset i Mørkhøj i november og december, hvor beboerne har haft mulighed for at stille spørgsmål om fjernvarme og tilmelde sig kommunens gratis energitjek. Denne form for dialog har vist sig at være en effektiv måde at skabe tryghed omkring fjernvarmeprojektet og sikre en højere tilslutningsgrad.

På trods af udfordringerne er tilslutningen i Mørkhøj fortsat høj, med henholdsvis 90 procent, 89 procent og 83 procent i de forskellige delområder.

De nye entreprenører, Hoffmann A/S og NCC A/S, forventes at afslutte udbygningen i 2026.

Å

Buddinge

I Buddinge er NCC A/S ansvarlig for anlægsarbejdet, og udbygningen forventes færdig 2025. En del af området omkring Fremtidsvej planlægges dog først udført i 2026.

Tilslutningsprocenten ved Buddinge ligger på henholdsvis 69 procent, 84 procent, 88 procent og 97 procent.

Å

Buddinge Hovedgade og Stengården syd

Hoffmann A/S er entreprenør for området omkring Buddinge Hovedgade og Stengården Syd. Her har anlægsarbejdet været udfordret af opstartsproblemer, herunder logistik ved etablering af byggeplads og tilkobling til det eksisterende fjernvarmenet. Disse udfordringer er blevet løst, og projektet har nu god fremdrift. Den høje trafikbelastning på Buddinge Hovedgade har krævet en koordineret indsats med By- og Miljøforvaltningen, hvilket har resulteret i en løsning med ensretning af vejen for at minimere generne for trafikanter og samtidig sikre et effektivt anlægsarbejde.

Anlægsarbejdet forventes færdigt i 2025, og beboerne har generelt udtrykt tilfredshed med entreprenørens arbejde.

Tilslutningsprocenten ligger på 80 procent, 75 procent og 90 procent i de forskellige delområder.

Å

Utterslev/Grønnemosen og Stengården Nord

I efteråret 2024 blev udbuddet af fjernvarmeudbygningen i dette område afsluttet, og NCC A/S blev valgt som entreprenør. Anlægsarbejdet forventes at gå i gang i foråret 2025, og informationskampagner om fjernvarme er allerede iværksat for det første delområde for at oplyse borgere og virksomheder om fordelene ved at tilslutte sig fjernvarmen.

Å

Ændringer i tilslutningsbidrag ved eftertilslutninger

Fra 01.01.2025 er tilslutningsbidraget forhøjet med 50 procent, hvilket betyder, at prisen for tilslutning til fjernvarmen er steget til 75.000 kr. for boliger med et effektbehov på op til 80 kW. Denne justering er nødvendig for at imødekomme de stigende anlægspriser, men den skaber samtidig et stærkere incitament for boligejere til at tage beslutningen om tilslutning på kampagnevilkår under udbygningen, hvor det er gratis at tilslutte sig.

De forhøjede priser påvirker derved de boligejere, som tidligere takkede nej til fjernvarme, men nu ønsker at skifte varmekilde.

På trods af prisstigningen dækker tilslutningsbidraget stadig under halvdelen af de reelle anlægskostninger ved tilslutning.

Å

Sånkning af fremløbstemperaturen

For at optimere fjernvarmesystemet har Gentofte Gladsaxe Fjernvarme arbejdet med at sænke fremløbstemperaturen. Imellem 2023-2024 blev temperaturen reduceret med tre grader. Dog er det overordnede mål, som er fastsat i

Driftsaftalen mellem selskabet og kommunen, om at sænke temperaturen med tre-fem grader i forhold til 2021 ikke opnået. Dette skyldes hovedsageligt den hurtige udbygning af fjernvarmenettet, som har krævet en højere temperatur for at sikre stabil varmelevering i de kolde måneder.

Arbejdet med at reducere temperaturen fortsætter, blandt andet gennem øget overvågning af temperatur- og trykforhold i nettet. En lavere fremløbstemperatur vil føre til højere energieffektivitet og en reduceret klimabelastning og er en central del af at forberede fjernvarmenettet til fremtidens grønne varmekilder, der som udgangspunkt fungerer bedre ved lavere temperaturer.

Å

Konklusion

Udbygningen af fjernvarme i Gladsaxe Kommune skrider generelt frem efter planen, på trods af enkelte udfordringer undervejs. Gentofte Gladsaxe fjernvarme arbejder aktivt på at sikre en stabil og effektiv implementering af fjernvarme, og borgerdialogen har været en central faktor i at fremme forståelsen og accepten af projektet. De kommende år vil fokus være på at afslutte igangvarende projekter, optimere energieffektiviteten og fastholde en høj tilslutningsgrad, så Gladsaxe Kommune kan realisere sine klimamål og sikre en mere bæredygtig varmeforsyning for fremtiden.

Å

Deltager i sagens behandling

Direktør for Gentofte Gladsaxe Fjernvarme Frank Gottlieb Bennetsen

Vedlegg

Bilag 1: Statusrapport for sidste halvår af 2024 for fjernvarmeudbygning i Gladsaxe Fjernvarmes forsyningsområde

Sak 7: Temadrøftelse: Perspektiver for næste Gladsaxe strategi - muligheder og udfordringer på udvalgets område

25-1-00.17.00-P00

Indstilling

By- og Miljøforvaltningen indstiller,

1. at udvalget drøfter perspektiverne for den næste Gladsaxe strategi og peger på hvilke udfordringer og muligheder, der gør sig gældende på udvalgets område, som skal være bærende i den næste Gladsaxe strategi 2026-2030.

Beslutning

Drøftet.

Gennemgang af sagen

Som opfølgning på drøftelserne på Byrådsseminaret lægges med denne sag op til, at udvalget drøfter udfordringer og muligheder på udvalgets område med henblik på dialogen på temamøde 10.06.2025 i Byrådet.

På byrådsseminaret 14.03.2025 havde Byrådet en første drøftelse af perspektiverne for den næste Gladsaxe strategi for 2026-2030 på baggrund af oplæg og inspiration udefra.

Drøftelserne var præget af, at vi står over for en række udfordringer på mange områder og bevæger os ind i en tid med reformer på de store velfærdsområder, omskiftelighed og øget forandringshastighed i den kommende byrådsperiode. Det betyder, at udfordringerne også skal præge den næste Gladsaxe strategi, der ikke skal tegne et 'glansbillede'. Samtidig er der brug for at se på kommunens rolle og forholdet mellem kommune og civilsamfundet, da nogle af de komplekse problemer, vi står overfor, ikke kan løses af kommunen alene, men kræver samspil med aktører i omverdenen – borgere, pårørende, de nære netværk, foreninger, virksomheder, m.v.

Næste gang Byrådet har mulighed for at drøfte perspektiverne for Gladsaxe strategien 2026-2030 er på temamødet 10.06.2025, hvor formålet er at komme tættere på de konkrete udfordringer og muligheder i forhold til at sætte retning for Gladsaxe Kommunes fremadrettede indsats for at understøtte bæredygtig velfærd og udvikling i Gladsaxe.

På Byrådsseminaret blev der efterspurgt mere tid blandt byrådets medlemmer til at drøfte forudsætningerne for den kommende strategi. Der er brug for at drøfte, hvad er de store udfordringer, hvad er kommunens rolle - hvad kan borgerne berettiget forvente af Gladsaxe Kommune. Hvad er forholdet mellem kommune og borgere - hvor går grænsen mellem kommunens indsats og borgernes 'bidrag'. Et opmærksomhedspunkt var også dialogen i hverdagen mellem borgere, ledere og frontmedarbejdere.

For at skabe tid til samtaler om det, er der lagt temadrøftelser ind i alle fagudvalg på maj møderne med det formål at drøfte kommunens rolle på de områder, hvor udfordringerne eller reformerne kalder på det. Formålet er at give mulighed for en nærmere drøftelse af, hvilke udfordringer og muligheder, der gør sig gældende på udvalgets område med betydning for den kommende byrådsperiode og indholdet af den næste Gladsaxe strategi. Med afsæt i konkrete oplæg fra forvaltningen drøfter udvalget, hvilke udfordringer, der er på området, hvilke der er de vigtigste, og hvad vi kan gøre ved udfordringerne. Udvalgets bud på udfordringer og muligheder indgår som konkret input til dialogen på temamødet for Byrådet i juni.

På grundlag af fagudvalgsdrøftelserne forberedes konkrete forslag til brug for dialogen på temamødet i juni, hvor Byrådet sammen prioriterer de vigtigste udfordringer og muligheder samlet set, der skal indgå i udarbejdelsen af et konkret oplæg til det nye Byråd om indholdet af den næste Gladsaxe strategi for 2026-2030. På baggrund af dialogen forberedes et oplæg til beslutning, som det afgående Byråd kan overdrage med anbefalinger til det nye Byråd om den videre strategiske retning.

Sak 8: Nyt fra bestyrelser

21-19-00.22.04-P35

Meddelelse

Intet.

Sak 9: Meddelelser

21-20-00.22.04-P35

Meddelelse

Ingen.

Sak 10: Godkendelse

22-43-00.01.10-P35

Meddelelse

Godkendt.